

Õiguskantsler

Teie 25.06.2016 nr

Meie 04.08.2016 nr 7-4/160861/1603250

Trahviteate kättetoimetamine ja kohtutäiturile edastamine

Austatud avaldaja

Palusite kontrollida, kas Politsei- ja Piirivalveamet käitus Teie abikaasale trahviteadet kättetoimetades ja tasumata trahvi kohtutäiturile edastades õiguspäraselt. Pöördumises selgitasite, et elektrooniliselt saadetud trahviteade ei avanenud, mistõttu ei olnud võimalik tutvuda selle sisuga. Samuti märkisite, et Teie abikaasale ei saadetud kordusteadet trahvi tasumata jätmise kohta.

Trahvi saamine ja selle kohtutäituri kaudu sissenõudmine on ebameeldiv ning Teie pahameel mõistetakse. Siiski ei saa Teie abikaasale määratud hoiatustrahvi kättetoimetamist ja tasumata trahvi kohtutäiturile sundtäitmiseks saatmist pidada õigusvastaseks.

[Väärteomenetluse seadustiku](#) § 54³ lg 1 järgi toimetatakse trahviteade isikule kätte tähtkirjaga tema rahvastikuregistrisse märgitud aadressil või muul menetlejale teada oleval aadressil või elektrooniliselt. Kui trahviteadet ei õnnestu nii kätte toimetada, avaldatakse trahviteade väljaandes Ametlikud Teadaanded ning loetakse seejärel kättetoimetatuks.

Trahviteade toimetatakse kätte elektrooniliselt, kui inimene on riigiportaalis eesti.ee aktiveerinud oma elektronposti aadressi, suunanud selle teisele kehtivale elektronposti aadressile ning ta ID-kaart omab kehtivat sertifikaati, mis on vajalik krüpteeritud trahviteate avamiseks. Trahviteate elektrooniliselt saatmise eesmärk on kasutada ära inimese jaoks kõige mugavamaid ja kiiremaid suhtluskanaleid ning seeläbi säästa ka riigi ressursse.

Kui isik ei reageeri elektrooniliselt saadetud trahviteatele, saadetakse trahviteade talle tähtkirjaga. Politsei- ja Piirivalveameti selgituste kohaselt järgiti sellist korda ka Teie abikaasale trahviteate saatmisel.

Avaldasite pahameelt selle üle, et krüpteeritud kujul saadetud trahviteade ei avanenud arvutis. Krüpteerimise eesmärgiks on inimese õiguste kaitse ja turvalisus, et kirja sisuga ei saaks tutvuda mitte keegi teine peale adreassaadi. Krüpteeritud kirja esimest korda avamine võib tunduda keeruline ning võtta pisut aega ja pingutust. Seetõttu ongi hoiatustrahvi kaaskirjas selgitatud, kuidas krüpteeritud dokumente avada. Vastavad juhised on avaldatud ka internetis. Juhul kui isik ei oska või ei saa krüpteeritud dokumenti avada, saadetakse trahviteade talle tähtkirjaga. Nii kindlustatakse, et inimene saab talle riigilt saadetud dokumendi ikkagi kätte. Seetõttu ei riku trahviteate krüpteeritult saatmine isiku õigust menetluses osaleda.

Tasumata hoiustrahvi kohta ei saadeta kordusteadet ega meeldetuletust, vaid see edastatakse sundtäitmiseks kohtutäiturile. Kuigi täitemenetlusega kaasnevad täiendavad kulud, ei saa sellise meeldetuletava teavitussüsteemi puudumist pidada põhiseadusega vastuolus olevaks.

Hoiustrahvile on kantud informatsioon:

„[---] 2) hoiustrahv tuleb tasuda 30 (kolmekümne) päeva jooksul trahviteate kättetoimetamisest arvates Rahandusministeeriumi arvele [---] Pärast selle tähtaja möödumist pööratakse hoiustrahv sundtäitmisele;

3) mootorsõiduki eest vastutaval isikul on õigus 30 (kolmekümne) päeva jooksul trahviteate kättetoimetamisest arvates trahviteade vaidlustada VTMS § 54⁵ sätestatud alustel ja korras, saates kaebuse hoiustrahvi määranud kohtuvälisele menetlejale (kaebuse vorm on lisatud). Kaebuse elektroonilisel saatmisel peab see olema digitaalselt allkirjastatud; [---]

Eeltoodud teave on esitatud üheselt, selgelt ja arusaadavalt. Seega annab riik inimesele informatsiooni nii edasisest menetlusest kui ka tema võimalustest, kuidas ja millise tähtaja jooksul oma õiguseid kaitsta.

Riigil on õigus eeldada, et igaüks näitab tema suhtes käivas menetluses üles mõistlikku hoolsust ning tähelepanelikkust. Hoolsuskohustus hõlmab ka kohustust tutvuda trahviteate sisuga, tasuda trahv õigeaegselt või vaidlustada see tähtaegselt.

Kohtutäituri tasu suurus on tingitud sellest, et tänane kohtutäiturite tasustamise süsteem on täielikult riigieelarvest lahti seotud. Kõik kulud katavad täitemenetluse võlgnikud. Siiski ei saa kohtutäiturid määrata summasid oma suva järgi, vaid need on [kohtutäituri seadusega](#) täpselt kindlaks määratud.

Politsei- ja Piirivalveametil on kavas arendada oma infosüsteeme selliselt, et enne trahvisumma täitemenetlusse saatmist edastaks süsteem võlgnikele e-postiga teavituse (meeldetuletuse) trahvi tasumise kohustusest koos hoiatusega trahvi sundtäitmise kohta. Selline arendus lihtsustab inimeste elu ning on igati tervitatav, aga pole põhiseadusega nõutud. Mistahes infosüsteemi muutmise kaasaegsuse koormus maksumaksjale ehk riigieelarvele. Selline riigieelarveline kulutus peab olema põhjalikult läbimõeldud ja õigustatud.

Kuigi Teie pahameel on mõistetav, on eeltoodud arvestades hoiustrahvi kättetoimetamise korraldus põhiseaduspärane ja Politsei- ja Piirivalveameti tegevus Teie abikaasale hoiustrahvi kättetoimetamisel õiguspärane.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Sten Andreas Ehrlich 693 8408
StenAndreas.Ehrlich@oiguskantsler.ee

Helen Kranich 693 8446
Helen.Kranich@oiguskantsler.ee